

Osnaživanje učenika kroz ekološko poduzetništvo i društveno koristan rad

Oblast (čitalačka/matematička/prirodno-naučna pismenost):

- Prirodno-naučna pismenost

Tim nastavnika: *(Ime i prezime, pozicija)*

- Aleksandra Selimović, profesorica historije i geografije
- Edina Smajić, profesorica razredne nastave
- Mirzeta Pandžić, profesorica biologije
- Selma Teparić, pedagog

Zašto se praksa provela: (Polazište)

Učenici iz socio-ekonomski marginaliziranih porodica često pokazuju nisku motivaciju, slabije samopouzdanje i nedovoljnu uključenost u nastavni proces i vannastavne aktivnosti. Kod njih su uočene emocionalne barijere, nedostatak komunikacijskih vještina i smanjena zainteresovanost za školu. Praksa ima za cilj podizanje samopouzdanja i motivacije učenika kroz praktičan rad, kreativne radionice i društveno koristan angažman, uz razvijanje osjećaja pripadnosti i odgovornosti. Poseban fokus je na razvoju životnih i finansijskih vještina, poduzetničkog duha i međugeneracijske saradnje.

Ciljna grupa djece: *(Kvalitativni i kvantitativni opis ciljne grupe djece/djeteta ne koje je usmjerena praksa)*

U praksi učestvuju učenici IX a i IX b razreda (ukupno 28 učenika) te VIII a razreda (22 učenika).

Ciljano: učenici slabijeg socio-ekonomskog statusa (10 iz IX razreda i 5 iz VIII razreda) te učenici iz nacionalnih manjina (4 učenika romske populacije).

Kvalitativni opis:

Dio učenika pokazuje nedostatak samopouzdanja, slabiju komunikaciju i motivaciju, te poteškoće u saradnji. Učenici dolaze iz disfunkcionalnih porodica i često su emocionalno povučeni ili nezainteresovani za školske obaveze.

Potencijali: posjeduju kreativnost, smisao za praktičan rad i želju za doprinosom zajednici.

Izazovi: emocionalna nesigurnost, niska motivacija, nedostatak podrške u porodici i ograničene životne vještine.

Ciljevi prakse:

- Povećati motivaciju i samopouzdanje učenika kroz praktičan i kreativni rad.
- Razviti socijalne i komunikacijske vještine kroz timski rad i međugeneracijsku saradnju.
- Osnajiti učenike za prepoznavanje i izražavanje vlastitih sposobnosti i emocija.
- Razviti svijest o značaju mentalnog zdravlja i tjelesne pismenosti.
- Učiti učenike osnovama finansijske i poduzetničke pismenosti.
- Povezati škole, roditelje i lokalnu zajednicu kroz zajednički angažman.

Međupredmetna korelacija:

- **Geografija:** Prirodna i kulturna baština Bosne i Hercegovine, istraživanje simbola gradova.
- **Građanski odgoj:** odgovornost, solidarnost, profesionalna orijentacija i saradnja s roditeljima.
- **Ekološka sekcija:** recikliranje tkanine i očuvanje okoliša kroz kreativne aktivnosti.
- **Ekološko poduzetništvo:** cjeloživotno učenje i razvoj preduzetničkih vještina.

Aktivnosti:

Planirane aktivnosti usmjerene su na razvoj svijesti o mentalnom zdravlju, kreativnosti, međugeneracijskoj saradnji i humanitarnom djelovanju. Zavod za javno zdravstvo TK održava predavanje o mentalnom zdravlju i tjelesnoj pismenosti, čime se učenici upoznaju s osnovama brige za vlastito zdravlje. Učenici zatim izrađuju edukativne materijale, uključujući afiše i PowerPoint prezentacije, koje predstavljaju mlađim razredima (VI i VII) te članovima Inicijativne grupe za aktivno starenje (IGAS) Kreka.

Kroz radionice izrade cegera, učenici uče reciklirati tkaninu, oslikavati, vezati i ukrašavati cegere i bookmarkere, uz podršku likovnih umjetnica Merime Ibrišimović i Alme M. Saradnja s roditeljima uključuje obuku učenika i tri roditeljke romske populacije u izradi cegera, dok se zajedničke radionice sa starijim osobama (IGAS Kreka) provode u tri susreta radi jačanja empatije i međugeneracijske saradnje.

Učenici sudjeluju u prodajnoj akciji, nudeći svoje radove lokalnim poduzetnicima (Bingo, Belamionix, Pekara Vrabac, Cinkara i dr.) tokom prednovogodišnjeg perioda. Prikupljena sredstva usmjeravaju se na podršku učenicima slabijeg imovinskog stanja, konkretno za uplatu maturalne večeri (IX razred, 10 učenika) i jednodnevne ekskurzije (VIII razred, 6 učenika).

Završna aktivnost uključuje druženje i izložbu radova uz prezentaciju svih aktivnosti, gostovanje članova IGAS Kreka, dodjelu zahvalnica i poslastice. Dodatno, organizira se humanitarna posjeta Domu za starije osobe „Aleksandra“ u Miladijama, gdje učenici daruju ručno vežene peškire i održavaju kratko predavanje o mentalnom zdravlju.

Ostvareni ishodi:

Obrazovni:

Učenici stiču trajna znanja o mentalnom zdravlju i tjelesnoj pismenosti.

- Razvijaju vještine planiranja, organizacije i prezentacije rada.
- Znaju napraviti šablon, koristiti iglu i konac te samostalno izraditi i ukasiti ceger.
- Usvajaju osnove poduzetništva i načine plasiranja proizvoda.

Odgojni:

- Pokazuju empatiju, zahvalnost i poštovanje prema starijima.
- Razvijaju osjećaj zajedništva, solidarnosti i odgovornosti.
- Uče higijenske navike, urednost i brigu o prostoru i materijalima.

Funkcionalni:

- Izraditi i estetski ukasiti ceger koristeći šivenje, bojenje i vez (min. 1 ceger po učeniku).
- Napraviti šablone od kartona i drveta (min. 1 šablon po grupi).
- Izraditi PowerPoint prezentaciju i afišu (min. 1 po učeniku).
- Komunicirati s kupcima tokom prodaje (min. 70% učenika).